

OBAMAVEU

SEDOSITATS IMPERIALS A WASHINGTON

Adolf Tobeña

Il·lustracions d'Anna Sanchis

El món travessa els tràngols d'una contracció econòmica amb una placidesa i resignació sorprenents. Amb una calma evaporadora de les conjectures més infaustes de sociòlegs i politòlegs. Sospito que les virtuts seductores del nou príncep instal·lat a la Casa Blanca no són gens alienes a l'aire estantís, de balneari o treva convalescent on s'ha situat l'escena internacional des del recanvi de manaires a Washington. Ja convenia, de fet, perquè després de vuit anys de guerra contra el terrorisme global i els Eixos del Mal, continuar-la sense defallir però pregonant que som bons jans i adoptant aires gandhians és una virada reconfortant.

La gravetat vellutada de la parla del galant perpètuament bronzejat (en expressió feliç de Berlusconi) que ara és el rostre d'Amèrica constitueix un ariet formidable. Si acompanya, com ho fa, el port harmoniós d'un morè fi, estilitzat i ben dotat per al sermó agombolador, tenim tots els ingredients dels seductors de gran volada. Dels predicadors d'èxit planetari. El darrer sortit de la fàbrica de líders ianquis fou Bill Clinton, un homenàs de planta imponent però en versió rostre pàl·lid, amb unes sedositats tòrpides a la veu potser anunciadores de clamoroses llicències al Despatx Oval que menaren a cataclismes inesperats. El president Obama supera, de llarg, el seu predecessor i antic governador d'Arkansas en dos atributs crucials: és més formal i és, també, un tribú més sofisticat a la trona. Atesora el do de la retòrica d'alta exigència i construeix el discurs partint de la serietat litúrgica allà on Clinton hi posava sempre el picant del desvergonyiment.

La veu és, invariablement, l'ornament decisiu que culmina el repertori dels grans seductors. Reprodueixo ací fragments de coses escrites fa quinze anys (Tobeña, 1997): «La melodia vocal és un ingredient fonamental per diagnosticar el tremp dels interlocutors. És en la

conversa, molt més que en l'aparença, que arribem a precisions definitives sobre la manera d'ésser de la gent propera i llunyana. Perquè la veu, com la mirada, ve directament de les raconades de l'esperit i encara que hi hagi disciplina al servei de l'ocultació, o de la simple formalitat, sempre deixa esclatxes de penetració en territoris ocults. Tinc per a mi, per exemple, que moltes incitacions oculars i gestuals que prometien un horitzó de sintonies esplendoroses naufraguen en el frec a frec vocal. I a la inversa, en algunes interaccions que s'endevinaven anodines o irrellevants, el reclam d'una veu portentosa hi afegeix reverberacions insospitades.»

Ja avisava, allà mateix, que «la predicació de gran estil continua ensarronant en aquests temps de la cultura de la imatge i les teranyines informàtiques, com sempre ho havia fet. Passa, però, que ara ho tenim molt menys present i potser estem, per això mateix, més indefensos davant dels acarònams acústics. Perquè de la mateixa manera que gosem viatjar, amb desimboltura, a les interioritats

d'altri, aprofitant els indicis que suren en els ritmes, els harmònics i les dissonàncies que duen els mots, les parles flueixen vers els nostres amagatalls amb idèntica facilitat. I fan ressonar, allí, cordes difícils d'ensinistrar. De fet, bona part de les atraccions i les aversions que covem, automàticament, en l'aiguabarreig social, neixen dels impactes que saben deixar les veus amables o inquietants, en les fondalades del cervell emotiu.»

I ho reblava concloent que «la musicalitat genuïna d'algunes veus produeix una satisfacció immediata i inevitable, perquè fa vibrar els sistemes neurals del plaer. Les tonalitats clares i diàfanies atreuen, sense remissió, quan hi ha entrenament per usar-les amb mesura. Però és encara molt més poderosa la seducció de les textures complexes, dels instruments que emeten amb riquesa de matisos i que saben modular, amb sub-

**«LA VEU DE BARACK OBAMA
ÉS FONDA, SÒBRIA I SÀVIA.
ESCAMPA A MÉS UNA TÈNUE
FRISANÇA PAPISSOTA,
EN ALGUNS PASSATGES,
GUANYANT AFABILITAT
I UN PUNT DE DOLÇOR»**

tillesa, els contrastos i les ondulacions. Les veus dolces amanyaguen però només eviten l'embaïfament quan són fresques. Les veus sedoses i vellutades duen el màxim perill perquè garanteixen inèrcies mòrbides. De fet, em fa l'efecte que el confort afectiu (i acústic) de llarga durada, només s'obté de les veus sòbries i sàvies.»

La veu de Barack Obama és així: fonda, sòbria i sàvia. Escampa a més una tènue frisança papissota, en alguns passatges, guanyant afabilitat i un punt de dolçor. És un so de saxo baix que vesteix amb elegància el posat d'un home confiat i tranquil, sense rèmores antigues ni atabalaments pel futur. De fet, en el seu curt períple com a senador d'Illinois va assolir el rècord absolut d'abstencions, en les votacions del Capitoli, en tota la història de la institució. Més contenció i prudència impossible. Prudència que l'ha dut a mantenir en el lloc de comandament personatges capitals de l'administració Bush: el secretari de Defensa, el general en cap dels exèrcits operatius i el director de la Reserva Federal. I a situar com a secretari del Tresor el fins llavors director de la Reserva de Nova York, és a dir, el més alt mandatari financer de l'indret on brollà el fondíssim trasbals econòmic entre el 2007 i el 2008. I a no moure els soldats de Mesopotàmia, i a augmentar-ne el nombre a l'Afganistan, i a no

tancar el camp penitenciari de Guantánamo (mentre no tingui un recanvi apamat), i a no esmentar ni per casualitat cap de les regulacions civils (pena capital, tinença i venda d'armes, traves migratòries, atributs policials) que els europeus acostumen a considerar trets galdosos de la democràcia nord-americana. Però el seu posat de pastor benigne, la seva gestualitat cordial i sobretot la seva veu gronxadora mentre predica sobre l'audàcia de l'esperança i la comunió fructífera en els millors ideals americans, per compartir-los amb tothom i sense voler imposar res, ho compon tot. Tothom el vol tenir a prop. I tothom confia en la seva taumatúrgia: al capdavant ha aconseguit allò que fa només un any es tenia per impossible. És a dir: que un negre fos el primer mandatari del planeta. Mentre s'oblidava, per exemple, que una dona negra –la Sra. Rice– ocupà el segon lloc en la línia de comandament en l'administració precedent o que la màxima direcció dels exèrcits nord-americans ja havia estat confiada a ciutadans de color. Però tant se val, és senzill capir que allò que veritablement compta és el primer setial, la cadira del capitost major. I allà només hi ha arribat Barack Hussein Obama.

Durant una rutilant visita presidencial a Gizeh, a la piràmide del Caire, el compararen a Tutankamon i els publicitaris de tot el món s'han afanyat a celebrar convencions monogràfiques dedicades a estudiar el seu poder de convocatòria. Estic convençut que

**«LA MUSICALITAT GENUÏNA
D'ALGUNES VEUS PRODUÏX
UNA SATISFACCIÓ
IMMEDIATA I INEVITABLE,
PERQUÈ FA VIBRAR ELS
SISTEMES NEURALS DEL
PLAER»**

«TOTHOM VOL TENIR OBAMA
A PROP. I TOTHOM CONFIA EN
LA SEVA TAUMATÚRGIA: AL
CAPDAVALL HA ACONSEGUIT ALLÒ
QUE FA NOMÉS UN ANY ES TENIA
PER IMPOSSIBLE, QUE UN NEGRE
FOS EL PRIMER MANDATARI DEL
PLANETA»

no trigaran gaire a aparèixer resultats d'estudis de neuroimatge sobre els ecos que el seu flux sonor evoca en l'activitat de zones peculiars del cervell dels oients, tot comparant-los, per exemple, amb els induïts per fragments de la veu de Bill Clinton, George Bush, Arnold Schwarzenegger o el papa Ratzinger. Distingint, a més a més, entre perceptors masculins i femenins, i també per edats, per races i per adscripció política. Al capdavant si ja s'han fet estudis similars amb els rostres dels líders polítics (Kaplan, Freedman i Iacoboni, 2007), i amb les resonàncies neurals evocades per les modulacions eròtiques d'alguns passatges vocals (Ethofer *et al.*, 2007), no és gens estrany que es pretengui escatir les propietats de la veu d'un dels predicadors més incisius que registren els annals (Tobeña, 2008), freg a freg potser amb la potència engalipadora del flautista de Hamelin.

L'Obamaveu ha sonat sovint ben alta pregonant les virtuts de la frontera recercadora, mentre insistia en

la necessitat d'esbandir les aprensions anticientífiques que resulten paralitzants. Amb la seva tirada encate- rinadora cal esperar una excel·lent tongada per a les aventures científiques, perquè en la desafiant travessa que els humans fan, des de sempre, caminen amb més o menys por en funció dels predicadors que els marquen camí. L'avaluació, d'ací quatre anys. ☺

BIBLIOGRAFIA

- ETHOFER, Th. *et al.*, 2007. «The voices of seduction: cross genders effects in processing erotic prosody». *Scan*, 2: 334-337.
- KAPLAN, J. T., FREEDMAN, J. i M. IACOBONI, 2007. «Us versus them: political attitudes and party affiliation influence the neural response to faces of presidential candidates». *Neuropsychologia*, 45: 55-64.
- TOBENA, A., 1997. *Neurotafaneries: els secrets del cervell humà*. Bromera. València.
- TOBENA, A., 2008. *Cerebro y poder*. La Esfera de los Libros. Madrid.

Adolf Tobeña. Catedràtic de Psiquiatria i Psicologia Mèdica. Departament de Psiquiatria i de Medicina Legal. Universitat Autònoma de Barcelona.